

בתי המשפט

בית משפט השלום ראשון לציון
 בשא 001599/09
 בתיק עיקרי: תא 004957/08
 בפני: כב' השופטת הלית סילש
 תאריך: 22/04/2009

בעניין: 1. שאנל סחר מזון בע"מ
 2. קרולינה מוצרי מזון בע"מ
 ע"י ב"כ עו"ד גיל נדל
המבקשות
 נ ג ד

מדינת ישראל
 ע"י ב"כ עו"ד פרקליטות מחוז מרכז- סמרה
המשיבה

החלטה

1 בפני בקשה למתן היתר לשמיעת עדותו של עד התביעה באמצעות היוועדות חזותית – video
 2 .conference

3 לטענת המבקשת-התובעת, לא יוכל העד מטעמה להגיע לצורך מתן עדות בבית המשפט וזאת על
 4 אף בקשתו לקבל ויזה לישראל נוכח קיומה של מעטפת אבטחה מצרית אשר אינה מתירה לו
 5 להגיע כלל לשגרירות לצורך קבלת הויזה וכי נדרש קודם אישור הרשויות במצריים. עוד נטען כי
 6 גם ככל שיוכל להיכנס לשגרירות שהרי לצורך הכניסה פיזית לארץ יידרש העד ממילא לאותו
 7 אישור שנזכר לעיל.

8 מאידך, נטען על ידי המשיבה כי הבקשה על צרופותיה, אינה מגלה טעם מספיק למתן היתר חריג
 9 לדרך זו של שמיעת עדותו של העד וממילא חלף המועד להגשת הבקשה בהתאם להחלטת בית
 10 המשפט.

11 לאחר שעיינתי בבקשה, בתגובות ובתשובות המרובות שהוגשו בימים האחרונים על ידי
 12 הצדדים, זה ביחס למשנהו, אני מוצאת לדחות את הבקשה ולהלן טעמיי.

13 אחת מאבני הבסיס לקבלתה של החלטה מושכלת, הינה התרשמותו מן העדים המופיעים בפניו.
 14 מורא בית המשפט, אפשרותו של צד להציג מסמכים מקוריים, התנהלותו האישית של העד בעת
 15 חקירתו וגורמים נוספים, מהווים חלק בלתי נפרד מהליך גביית הראיות.

בתי המשפט

בית משפט השלום ראשון לציון

בשא 001599/09

בתיק עיקרי: תא 004957/08

תאריך: 22/04/2009

בפני: כב' השופטת הלית סילש

אותות או סימני האמת, הינם לעיתים זעירים או נבנים מקיבוצן של תגובות וצפייה בלתי אמצעית של בית המשפט בעד המופיע בפניו. עסקינן באותו מארג עדין, אך חיוני, המאפשר לשופט היושב בדין לקבוע את התרשמותו מן העד.

לא למיותר לציין כי שמיעתה של עדות באמצעות היוודעות חזותית, יוצרת מעצם טיבה, פגיעה ברורה ביכולת זו ובנוסף יוצרת חוסר שוויון אינהרנטי בין העדים ומכאן בין בעלי הדין.

תפקידו של בית המשפט, במקרים רבים, הוא לקבוע מהי נקודת האיזון הראויה בין אינטרסים לגיטימיים של שני הצדדים המתנגשים זה בזה. החלטתו של בית המשפט יכול שתעשה לאחר בחינתם של אלו מול אלו, ולעיתים תחייב בחירתה של תוצאה שהינה הרעה הפחותה מבין הרעות.

מחד מטרתו של ההליך הוא מתן כר ואפשרות לכל אחד מבעלי הדין להביא את מלוא ראיותיו לבחינתו של בית המשפט לצורך מתן הכרעה שלמה וברורה. מאידך, דרך המלך לשמיעת אותן ראיות, שווה לכל בעל דין, והיא אינה עוברת באמצעות מתן זכות בחירה לכל עד באשר למקום או הדרך בה יעיד. (בעניין זה ראה ע"א 7516/02 פ"ש נ' יוכמן פ"ד ס(1) 69)

ב"כ התובעת-המבקשת הפנו את שימת ליבי לפסיקה השונה בתחום, ובצדק, ואולם בכל אותם פסקי דין, כחוט השני, עובר העיקרון על פיו רק במקרים חריגים (הגם שנמצאו הבדלי גישות ביחס להיקף החריגה), יורה בית המשפט כי עדותו של עד תישמע שלא במישרין.

דומה כי הקריטריונים המרכזיים אשר נקבעו על ידי בית המשפט העליון ואשר בהם נעשה שימוש על ידי בתי המשפט השונים לצורך קבלת ההחלטה בדבר התרת גבייתה של עדות באמצעות היוועדות חזותית, הם שלושה: רלוונטיות, תום לב וטעם של ממש המונע מן העד התייצבותו לעדות בבית המשפט.

(בעניין זה ראה לדוגמא רע"א 3810/06 י.דורי את צ'קבוסקי בניה והשקעות בע"מ נ' שמאי גולדשטיין (טרם פורסם)).

אקדים ואומר כי יוצאת אני מתוך הנחה כי עדותו של מר אסמת עבד אל עזיז, רלוונטית לדיון שבפני, על כך אף לא חלקה המשיבה. השאלה המהותית הינה האם הוכח קיומו של טעם של ממש המונע התייצבותו של העד.

בתי המשפט

בית משפט השלום ראשון לציון

בשא 001599/09

בתיק עיקרי: תא 004957/08

תאריך: 22/04/2009

בפני: כב' השופטת הלית סילש

לשיטתי, לא הרימה המבקשת את הנטל להוכיח כי קיים טעם כאמור.

עוד קודם תחילת שמיעת הראיות, הוגשה על ידי המבקשת בקשה לשמיעת עדותו של העד שלא בבית המשפט. בדיון ביום 9.12.2008 הבהרתי במפורש כי לא מצאתי בפעולות שבוצעו על ידי המבקשת כדי להוכיח, ולו לכאורה, כי נעשה ניסיון אמיתי, להבטיח התייצבותו של העד בפני.

נוכח כך, ומתוך מטרה שלא למנוע מן המבקשת יומה בבית המשפט, הותר למבקשת לפעול אל מול השגרירות הישראלית על מנת להבטיח התייצבותו של העד לחקירתו למועד נדחה.

מנוסח הבקשה שהוגשה על ידי המבקשת עולה כי כל שנעשה הוא פנייה של ב"כ המבקשת בכתב לשגרירות, ושיחה טלפונית עם נציגת השגרירות. הא ותו-לא. לא הונח בפני כל בסיס עובדתי לכך שהעד עצמו אכן ביקש או עשה ניסיון כלשהו לקבל אשרה, לרבות קבלת היתר מן הרשויות במצריים ככל שנדרש כזה.

לא זו אף זו, המסמך או הנתון היחיד שהוצג הוא פנייה של העד בחודש יוני 2008, דהיינו לפני כעשרה חודשים ועוד קודם הדיון האחרון בתיק זה.

ויש להדגיש, מן הבקשה והתשובה לתגובה, לא עלה כי גורמי הביטחון במצריים סירבו לבקשתו של העד לקבלת אישור/היתר, אלא כי הבקשה טרם נענתה. דומה כי ניתן היה לצפות מן העד, ומן המבקשת כי יפעלו לאחר הדיון הקודם באופן פוזיטיבי, ולא ימתינו לקבלת החלטה.

תמוהה בעיני העובדה כי מחד נכתב בבקשה כי העד מצא דרכו אך לפני חודשיים לספרד ודובאי, ומאידך דווקא בכל הנוגע לכניסה לישראל, הוא אינו מוצא דרכו במשך חודשים ארוכים וזאת על אף שבמקרים קודמים נכנס לישראל.

הראייה היחידה הקיימת לכאורה לעצם הגשתה של בקשה לכניסה לישראל הינה רישום מספר כלשהו על גבי דרכון שאינו נושא חותמת רשמית או ראייה לכך שעסקין בגוף שלטוני. ראייה זו מעוררת קושי של ממש.

בתי המשפט

בית משפט השלום ראשון לציון

בשא 001599/09

בתיק עיקרי: תא 004957/08

תאריך: 22/04/2009

בפני: כב' השופטת הלית סילש

עוד יש לציין כי מן התוספת לתגובה שהוגשה על ידי המבקש עולה לכאורה כי אכן נאמר לב"כ המבקשת כי השגרירות אינה שולטת בהחלטות הרשויות במצרים ואולם במקביל הודע לב"כ המבקשת כי במידה והעד יתקשר למשרדי הנציגות הישראלית ויודיע כי בכוונתו להגיע לנציגות, תימסר הודעה לביטחון המיצרי והעד יוכל להיכנס לנציגות.

מתוך שכך עולה לכאורה כי לא קיימת מניעה של ממש לכניסתו של העד לשגרירות, כאשר באותו מכתב הוסף ונאמר כי עד היום, לאחר שיחת הטלפון עם ב"כ המבקשת, לא פנה העד פיזית או טלפונית לצורך קבלת האשרה.

גם אם אקבל כפשוטם את טענת המבקשת על פיה האישור של רשויות הביטחון במצרים נדרש לצורך ההגעה לישראל גם במקום שבו תינתן אשרה על ידי הקונסוליה הישראלית, שהרי לכל הפחות ניתן היה לצפות מן העד כי יפעל לקבלת האשרה מן הקונסוליה.

ממכלול הטעמים שנימנו לעיל, אין אני מוצאת כי המבקשת עמדה בנטל המוטל עליה על מנת להוכיח כי קיים טעם של ממש באי התייצבותו של העד, ובאופן אשר יש בו כדי להצדיק גבייתו של עדותו באמצעות היוועדות חזותית.

בשולי דברי מצאתי עם זאת לציין במפורש כי אין לקבל את טענת המשיבה על פיה זהותה של המשיבה מהווה שיקול לקבלתה או דחייתה של הבקשה וטוב היה אילולא היתה טענה זו מועלית כלל על ידי המשיבה.

מועד הגשת הבקשה

על אף שלכאורה די היה בדברים שנאמרו לעיל, אני מוצאת להתייחס גם למועד הגשתה של הבקשה.

כאמור הבקשה המקורית שהוגשה על ידי המבקשת עוד בחודש דצמבר 2008 נמצאה על ידי חסרה עד מאוד.

עם זאת, לפני משורת הדין, מצאתי להורות עם תום הישיבה הקודמת כי המבקשת תוכל לפעול להתייצבותו של העד מטעמה לדיון הנדחה, תוך שאף נשמרה לה האפשרות להגשתה של בקשה

בתי המשפט

בית משפט השלום ראשון לציון

בשא 001599/09

בתיק עיקרי: תא 004957/08

תאריך: 22/04/2009

בפני: כב' השופטת הלית סילש

1 חדשה למתן היתר לשמיעתה של העדות באמצעות וידאו, ובלבד שתוגש עד ליום 28.2.2009
2 ובכפוף ליתר הוראות הדין והפסיקה.

3
4 המועדים שנקבעו במסגרת החלטתי, לא נקבעו כלאחר יד, ואף הבהרתי עובדה זו במהלך הדיון
5 הקודם.

6
7 מדובר בהליך חריג, המחייב היערכות מיוחדת, לרבות בבית המשפט, ואשר ההחלטה בעניינה
8 משפיעה גם סדר הופעתם של כל העדים הנוספים בתיק זה.

9
10 בתיק זה נקבעו עוד שני ימי שמיעת ראיות מלאים, כאשר טרם נשמעו למעלה משבעה עדים.
11 מועדי שמיעת הראיות הינם יקרים, ואין צורך להכביר במילים בדבר העומס המוטל על מערכת
12 בתי המשפט.

13
14 על אף כל זאת, הבקשה הוגשה חודש ימים לאחר המועד האחרון להגשתה, כאשר הטעם היחיד
15 שניתן לאיחור, הוא שהייתו של העד בחו"ל והעדר יכולת לבירור הפנייה עקב כך עד שובו.

16
17 במקום שבו מבוקשת גבייתה של עדות באמצעות היוועדות חזותית, תוך שימוש בטכנולוגיה
18 מתקדמת, ניתן היה לצפות כי המבקשת תוכל ליצור קשר טלפוני עם העד מטעמה, וכי זה יוכל
19 לבצע כל הליך של בירור שאותו הוא מבקש לבצע באותה דרך.

20
21 כך או כך, החלטות בית המשפט אינן כפופות ליומנו של עד זה או אחר, וככל שהיתה המבקשת
22 מעוניינת בארכה או בדחיית המועדים, היה עליה לפנות בבקשה ברורה בעניין זה, במסגרת
23 המועדים שנקבעו.

24
25 עם זאת אני מוצאת לציין כי ככל שהאיחור בהגשת הבקשה היה הפגם היחיד, שהרי יכול והייתי
26 נענית לבקשה, ולו על דרך של דחיית מועד הדיון תוך חיוב המבקשת בהוצאות בגין מחדלה.

סוף דבר

הבקשה נדחת.

בתי המשפט

בית משפט השלום ראשון לציון

בשא 001599/09

בתיק עיקרי: תא 004957/08

תאריך: 22/04/2009

בפני: כב' השופטת הלית סילש

1 ככל שתבקש המבקשת להעיד את מר אסמת, היא תוכל לעשות כן ובלבד שהלה יתייצב להיחקר
2 על תצהירו בבית המשפט.

3
4 לפנים משורת הדין, וככל שתוגש בקשה לכך שמר אסמת יחקר על תצהירו במועד הנוסף שנקבע
5 בחודש מאי, שהרי אשקול בחיוב בקשה זו, בכפוף למתן וקיום הנחיות מתאימות.

6
7 עם זאת יובהר, הדיון הקבוע ליום 26.4.2009 עומד בעינו לרבות לעניין החלטתי בדבר שמיעת
8 עדותם של חמשת עדי ההגנה שזימונם התבקש.

9
10 שאלת הוצאותיה של בקשה זו תידון במסגרת פסק הדין.

11
12 המזכירות תשלח את העתק החלטתי זו לצדדים באמצעות הפקס, עוד היום, ותוודא קבלתה.

13
14 ניתנה היום כ"ח בניסן, תשס"ט (22 באפריל 2009) בהעדר הצדדים.

15
16
17
18

הלית סילש, שופטת